

Handläggare
Jenny Karlsson
Telefon: 08-508 334 86
Maria Ronnås
Telefon: 08-508 339 67

Till
Utbildningsnämnden
2020-10-15

Skolbiblioteksplan för skolor och förskolor i Stockholms stad 2021-2024

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner ”Skolbiblioteksplan för skolor och förskolor i Stockholms stad 2021-2024” och överlämnar den till kommunstyrelsen.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör

Joachim Håkansson
Gymnasiedirektör

Lee Oberson
Grundskoledirektör

Eva Broström
Avdelningschef

Anette Burman
Avdelningschef

Sammanfattning

Utbildningsförvaltningen har enligt uppdrag från kommunfullmäktige under 2020 utvärderat den nuvarande skolbiblioteksplanen och tagit fram en ny plan i syfte att barn, elever och lärare ska ha god tillgång till välfungerande bibliotek i skolan respektive förskolan. Skolbiblioteksplanen ska vara ett styr- och stöddokument för fortsatt skolbiblioteksutveckling i stadens skolor och förskolor. Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner planen och överlämnar den till kommunstyrelsen.

Bakgrund

Utbildningsnämnden ska enligt budget 2020 utvärdera skolbiblioteksplanen för 2017-2020 och ta fram ett nytt förslag till skolbiblioteksplan för perioden 2021-2024. Uppdraget utgår från beskrivningen i budget 2020 om att ”skolbiblioteket ska vara ett nav för kunskapsinhämtning på stadens skolor och vara lättillgängligt för eleverna”. Utvärderingen av nuvarande skolbiblioteksplan ligger till grund för förslaget till ny plan. Skolbiblioteksplanen kompletterar stadens biblioteksplan som är under framtagande.

Förslaget till skolbiblioteksplan omfattar både förskola, grund- och gymnasieskola samt grund- och gymnasiesärskola och lyfter fram stadens bibliotek och dess personal som en nyckelfaktor för barn och ungas ökade läsglädje, språkutveckling, tillgång till kultur samt för att utveckla deras medie- och informationskunnighet.

Skolbiblioteksplanen är ett styr- och stöddokument som fastställer ansvars- och samverkansområden kopplade till läs- och språkutveckling, flerspråkighet och digital kompetens samt till frågor om skolbibliotekens tillgänglighet, utbud och bemanning. Uppföljningen av skolbiblioteksplanen ska ske i det ordinarie planerings- och uppföljningsarbetet på respektive nivå.

Ärendet

Nuvarande skolbiblioteksplan har utvärderats genom att representanter från olika nyckelgrupper har fått lämna synpunkter och önskemål. Inkomna synpunkter och förslag har beaktats och bearbetats i revideringen av den nya skolbiblioteksplanen.

Utvärderingen har gjorts med en bred representation från de olika skolformerna samt genom inspel från referenspersoner centralt inom utbildningsförvaltningen. Särskilda fokusgruppsintervjuer har genomförts med elever och skolbibliotekspersonal.

Vid revideringsarbetet har även aktuell statistik samt relevanta utredningar och forskningslitteratur beaktats och analyserats.

Förvaltningens förslag till reviderad skolbiblioteksplan 2021-2024 visar på ett tydligare fördelat ansvar för genomförande och uppföljning och vikten av stärkt samverkan mellan bibliotek och lärare samt annan pedagogisk personal. Förskolans del av planen har utvecklats och fått större utrymme och Stockholms stadsbiblioteks ansvar i arbetet med förskolan har förtydligats. Skolbibliotekens roll för elevernas digitala kompetens är mer framträdande liksom vikten av barn och ungas delaktighet i

bibliotekens verksamhet. Bibliotekens koppling till värdegrund och demokrati har lyfts fram och gymnasiebibliotekariernas specifika ansvarsområden har förtydligats. De nationella minoritetsspråken har fått en mer framträdande plats liksom barn och unga i behov av stöd. Fördelningen av uppföljningsansvar inom utbildningsförvaltningen har också beskrivits närmare.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stöd kring lärande och elevhälsa, i samverkan med förskoleavdelningen, grundskoleavdelningen och gymnasieavdelningen samt representanter för stadsdelsförvaltningarna och Stockholms stadsbibliotek.

Ärendet kommer att behandlas av den fackliga samverkansgruppen den 6 oktober 2020. Ärendet kommer också att behandlas av utbildningsnämndens råd för funktionshinderfrågor vid sammanträdet den 7 oktober 2020. Det pågående arbetet med att ta fram skolbiblioteksplanen har också behandlats vid funktionshinderrådets tidigare sammanträden.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Skolbiblioteksplanen fungerar som ett verktyg för skolbiblioteksutveckling och bidrar på så sätt till att öka likvärdigheten i fråga om barns, elevers och lärares tillgång till bibliotek i skolan respektive förskolan. För att skolbibliotek ska fungera som ett nav för kunskapsinhämtning och vara lättillgängliga krävs god bemanning samt integrering av bibliotekens verksamhet på skolan. En nyckelfaktor är den samverkan mellan bibliotekspersonal och pedagoger som möjliggör att biblioteket används som en del i undervisningen för att stärka barn och ungas språkliga förmåga och digitala kompetens.

Efter att utbildningsnämnden och slutligen kommunfullmäktige har beslutat om planen kommer den att formges grafiskt och spridas till berörda verksamheter.

Skolbiblioteksplanen bör ha samma löptid som stadens biblioteksplan. I nuläget är denna planerad till 2021-2024, om stadens plan får en annan löptid bör också löptiden för skolbiblioteksplanen justeras.

Konsekvenser för barn och barns rättigheter

Skolbiblioteksplanens syfte att ge alla barn och unga i Stockholms stads tillgång till god biblioteksverksamhet går i linje med barns rätt

till utbildning i barnkonventionens artikel 6 och 28. Även barns rätt till information i artikel 17, rättigheten för barn med funktionsnedsättning att få den hjälp de behöver i artikel 23 samt de nationella minoriteternas rätt till sitt språk i artikel 30 är innehåll i barnkonventionen som förslaget till ny skolbiblioteksplan tydligt följer. I utvärderingen som ligger till grund för revideringen av skolbiblioteksplanen har barns synpunkter samlats in och tagits hänsyn till i enlighet med barnkonventionens artikel 12. Elever från grundskolan och gymnasieskolan har intervjuats. Urvalet har fördelats jämnt mellan könen och olika årskurser är representerade. Eleverna ansåg bland annat att det är viktigt att skolbiblioteket är bemannat med kompetent personal, att biblioteksmiljön är inbjudande och lugn samt att rätten till personlig integritet värnas.

Konsekvenser för jämställdhet

Genom att i förslaget till ny skolbiblioteksplan skriva ut vikten av att skolbiblioteken är delaktiga i läroplanernas värdegrundsarbete tydliggörs jämställdhetsarbetet. Vidare kan konstateras att föreslagna åtgärder inte innebär en påverkan på barn utifrån kön. Skolbiblioteksplanen är ett dokument som på ett övergripande plan ska stötta förskolorna och skolorna.

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner ”Skolbiblioteksplan för skolor och förskolor i Stockholms stad 2021-2024” och överlämnar den till kommunstyrelsen.

Bilaga

Skolbiblioteksplan för skolor och förskolor i Stockholms stad 2021-2024